

ОСОБЛИВОСТІ ГЕОГРАФІЧНОГО ПОЛОЖЕННЯ АМЕРИКИ

План уроку

- *1 Склад регіону*
- *2 Сучасна політична карта Америки*
- *3 Форми державного правління, типи країн*
- *4 Міжнародні організації НАФТА, Меркосур, НАТО*
- *5 Природні ресурси регіонів*

Регіональний склад Америки

Субрегіон Країни і залежні території

Північна Америка

США, Канада, Бермудські острови

Латинська Америка і Кариби:

Центральна Америка

Мексика, Панама, Гватемала, Гондурас, Коста-Рика, Нікарагуа, Сальвадор

Карибський басейн (КАРИБИ)

Аруба, Багамські Острови, Віргінські Острови, Гаїті,

Домініканська Республіка, Кайманові Острови, Куба, Пуерто-Рико, Ямайка та ін.

Південна Америка

Аргентина, Болівія, Бразилія, Венесуела, Еквадор, Колумбія, Парагвай, Перу, Суринам, Уругвай, Чилі, Французька Гвіана

Америку як частину світу утворюють два материки – Північна і Південа Америка. Вони сполучені між собою *Панамським перешийком*, разом існує поділ Америки за культурними та геополітичними, мовними, ознаками на **Англо-Америку (або Північну Америку) й Л атинську**.

Англо-Америка-це США і Канада. Л атинську Америку утворюють країни Південної та Центральної Америки і Карибського басейну.

У добу колонізації її освоювали в основному *вихідці з Іспанії, Португалії та інших країн Південної Європи, мови яких походять від латинської – звідси й назва*.

МЕКСИКА

КУБА

ГАИТИ

ДОМИНИКАНСКАЯ РЕСПУБЛИКА

ПУЭРТО-РИКО

БЕЛИЗ

ЯМАЙКА

ГВАТЕМАЛА

ГОНДУРАС

САЛЬВАДОР

НИКАРАГУА

КОСТА-РИКА

ПАНАМА

КОЛУМБИЯ

ВЕНЕСУЭЛА

ГАЙАНА

СУРИНАМ

ГВИАНА

ЭКВАДОР

ПЕРУ

БРАЗИЛИЯ

БОЛИВИЯ

ПАРАГВАЙ

ЧИЛИ

УРУГВАЙ

АРГЕНТИНА

За формою правління більшість країн Америки є республіками (президентськими), монархій (конституційних) значно менше: *Канада, Багамські Острови, Ямайка*. За територіальним устроєм більшість країн – унітарні, **федераціями є найбільші за площею країни Америки – Канада, США, Мексика, Венесуела, Бразилія, Аргентина, Гренада, Ямайка.**

МІЖНАРОДНІ ОРГАНІЗАЦІЇ. Країни Америки є учасниками багатьох міжнародних організацій.

Північноамериканська угода про вільну торгівлю (НАФТА) – інтеграційне об'єднання до якого входять *Канада, США МЕКСИКА*

Назва **НАФТА** походить від англ. *NAFTA* – North American Free Trade Agreement Його учасниками є лише три, але великі за територією та економічним потенціалом країни, які мають різні рівні економічного розвитку – високорозвинені країни та країна, що розвивається.

НАФТА є однією з найбільших у світі регіональних зон вільної торгівлі (14 % світового експорту та 19 % імпорту). Угода передбачає усунення перешкод у зовнішній торгівлі, створення умов для справедливої конкуренції, збільшення прямого інвестування

Центром об'єднання є США: на торгівлю з ними припадає більша частина зовнішньоторгового обороту країн-сусідів. У 2017 р. Сполучені Штати ініціювали перегляд Низки положень угоди, зажадавши скорочення торгового дефіциту своєї країни, припинення нелегальної іміграції до США та ін. У результаті відносини між США та іншими учасниками, особливо Мексикою, погіршилися.

Меркосур — торговельний союз держав Південної Америки: *Аргентини, Бразилії, Парагваю, Уругваю* (членство *Венесуели* призупинене). Асоційованими учасниками є *Чилі, Болівія, Перу, Колумбія, Еквадор, Суринам*. Це об'єднання охоплює майже 60 % території Латинської Америки. Метою союзу є сприяння вільній торгівлі, рухові товарів, валюти і людей. Згодом Меркосур перейшов на вищий інтеграційний рівень – торгівля, мита, технічні стандарти, податки і грошово-кредитна політика щодо торгівлі, промислова, транспортна, технологічна, енергетична і сільськогосподарська політика тощо. Назва **Меркосур** походить від ісп. Mercosur – Mercado Común del Cono Sur – О б'єднаний ринок країн Південного конуса

MERCOSUR

ПРИРОДНІ УМОВИ І РЕСУРСИ. На величезних просторах Америки сформувалися різноманітні природні умови. **Північна Америка** – найбільш північний субрегіон Америки. Вона лежить у субтропічному, помірному і субарктичному кліматичних поясах. На заході простягаються *Кордильєри*, молоді високі гори. Вони розширюються, формуючи пасма *Скелястих гір* і *Сьєра-Неваду*. Між пасмами гір розташовані *Великий Басейн* і *пустеля Долина Смерті*. На сході Північної Америки височіють старі *гори Аппалачі*. Прибережні низовини, що тягнуться вздовж Атлантичного океану, та неозорі *Великі рівнини* у внутрішній частині, добре освоєно. На Північну Америку припадає 17 % площ розораних сільськогосподарських земель світу.

*Гора Мак-Кінлі в Кордильєрах –найвища вершина
Північної Америки,*

Центральна Америка – це перешийок Північної Америки, що звужується на південь, який омивають води *Карибського моря, Мексиканської затоки і Тихого океану*. **Гірські хребти Кордильєрів** простягаються з Північної Америки в Центральну. У міжгірних родючих долинах, на прибережних рівнинах та *Мексиканському нагір'ї* люди з прадавніх часів жили землеробством і скотарством. Там нині зосереджено більшу частину населення субрегіону. Центральна Америка є зоною сейсмічної активності. Субрегіон лежить у тропічних широтах, де формується спекотний тропічний клімат. **За покладами мінеральних ресурсів з-поміж невеликих за площею країн вирізняється Мексика**, яка володіє багатими покладами нафти і природного газу, а за видобутком мідних, золота, срібла, сірки входить до першої десятки світу

Ландшафт Мексиканського нагір'я, Мексика

Карибський басейн – це острови, острівці й рифи (більш як 700) в Атлантичному океані між Північною та Південною Америкою, зосереджені в акваторії Карибського моря. **Теплий тропічний клімат** (температури повітря і води в морі цілорічно становлять +20 ... +30 °С), поширення коралових рифів, багатих на різноманітні види риб і черепах, сприяють розвитку пляжного туризму. Стихійним лихом субрегіону є урагани – потужні тропічні циклони, що утворюються з червня по листопад. На островах поширені тропічні ліси, а там, де сухіше, – савани. **Через Карибське море до Панамського каналу пролягають важливі морські транспортні магістралі.** Острови бідні на мінеральні ресурси. *Ямайці, нікелю – на Кубі, золота – в Домініканській Республіці. Нафту й природний газ має Куба.*

Багамські Острови, Карибський басейн

У **Південній Америці** на Заході здіймається стіна високих гір – *Андів*, що тягнуться від Панамського перешийка, розширюючись у центральній частині у вигляді високогірних плато і далі знову звужуючись до *мису Горн*. Тихоокеанське узбережжя і прилеглі хребти Анд – зона сейсмічної активності, країни, розташовані там, потерпають від землетрусів і виверження вулканів. На схід від Андів лежать величезні рівнини – *Амазонська й Ла-Платська низовини* та *Бразильське й Гвіанське плоскогір'я*. Там розкинулися басейни великих річок – *Амазонки, Ориноко, Парани*. Південна Америка простягається від тропічного на півночі до помірних поясів на півдні і має дуже різноманітні агрокліматичні умови. Водночас у зоні малокомфортного екваторіального й субекваторіального клімату поширена непрохідна **сельва**

(глибинну Амазонію називають «зеленим пеклом») і Пантанал найбільший у світі тропічний заболочений район. Природні ресурси Південної Америки великі. Там тече найбільш багатоводна річка світу – Амазонка, розташований найбільший у світі водоспад Ігуасу і найвищий водоспад Анхель (висота 979 м, Венесуела). Серед потужних ГЕС – один з найбільших у світі енергокомплексів (на кордоні Бразилії та Парагваю). Важливим ресурсом Південної Америки є ліси – 30 % лісових ресурсів світу, де зростають цінні породи дерев (червоне дерево махаоні, бальса, гевея, дерево какао).

Амазонія, Бразилія

Основними інеральними ресурсами Південної Америки є рудні – золото, срібло (1/3 світових запасів), мідні (2/5), залізні й олов'яні (по .), свинцево-цинкові (1/6 світових запасів) руди. Великі басейни високоякісних залізних руд є в *Бразилії, Венесуелі, Перу, Чилі*; бокситів – у *Венесуелі, Гайані, Суринамі, Французькій Гвіані, Бразилії*. В Андах зосереджено поклади мідних і олов'яних руд – у *Чилі* (світовий лідер), *Перу* (на третьому місці у світі); свинцево-цинкових – у *Перу* (друге місце в світі), *Болівії, Бразилії, Аргентині, Чилі*; золота – у *Перу, Бразилії*; срібла – у *Перу* (перше місце у світі), *Чилі* (друге місце). Є багаті родовища нафти і природного газу у *Венесуелі, Еквадорі, Аргентині*. *Колумбія* – світовий лідер з видобутку смарагдів. Запаси селітри в *Чилі* оцінюють у 98 % світових.

запитання і завдання

- 1. Які субрегіони розрізняють у складі Америки? Покажіть їх на карті.*
- 2. На основі яких чинників розрізняють Англо- і Латинську Америку? Наведіть приклади країн, які належать до кожної з них.*
- 3. Наведіть приклади республік і монархій із країн Америки. Який територіальний устрій вони мають?*
- 4. У чому полягають особливості сучасної політичної карти Америки?*
- 5. Які міжнародні організації створено в регіоні? Яка мета їхньої діяльності?*
- 6. Які із субрегіонів Америки мають найхолодніший; найбільш спекотний; найвологіший клімат?*
- 7. Користуючись картою, назвіть країни Америки, що розташовані у так званому рудному поясі Андів-Кордильєрів. На які рудні копалини вони*